



**CFI**

**Mededeling OCW**

**Voorlichtingspublicatie**

**Betreft de onderwijssector(en)**  
Voorgezet onderwijs

**Datum**

13 april 2009

**Kenmerk**

VO/OK-2009/96402

**Informatie CFI/ICO**

vo 079-3232.444

## Wijziging van de sectorvakken in het vmbo

**Bestemd voor**

- bevoegde gezagsorganen van scholen voor voortgezet onderwijs.

**Datum inwerkingtreding**

n.v.t.

**Geldigheidsduur**

n.v.t.

**Juridische grondslag**

n.v.t.

**Officiële publicatie**

n.v.t.

**Relatie tot eerdere publicaties**

n.v.t.

Datum

13 april 2009

Kenmerk

VO/OK-2009/96402

## 1 Inleiding

In deze publicatie informeer ik u over de voorgenomen wijzigingen van de sectorvakken in het vmbo. Per sector wordt één sectorvak verplicht en leerlingen zijn vrij om het tweede sectorvak zelf te kiezen. Hiervoor moeten de Wet op het voortgezet onderwijs (WVO) en het Inrichtingsbesluit WVO gewijzigd worden. De verwachting is dat de nieuwe bepalingen van toepassing zijn op de leerlingen die op 1 augustus 2010 aan het derde leerjaar beginnen. Dit wetsvoorstel heeft nog wel de goedkeuring van de Tweede en Eerste Kamer.

### 1.1 Aanleiding

De Adviesgroep vmbo heeft mij geadviseerd om de verplichte sectorvakken aan te passen, zodat de doorstroommogelijkheden van leerlingen worden vergroot. Ik wil dit voorstel realiseren en heb de Stichting Platforms VMBO (SPV), de VO-raad, de MBO Raad en de AOC Raad gevraagd mij te adviseren over de te programmeren sectorvakken. Het traject om de regelgeving te wijzigen is inmiddels ingezet en de verwachting is dat de nieuwe bepalingen van toepassing zijn op de leerlingen die op 1 augustus 2010 zullen ingaan.

### 1.2 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 vindt u informatie over de veranderingen ten opzichte van de huidige situatie. Hierbij gaat het om de invulling van het sectordeel, voor alle vier de leerwegen van het vmbo. Hoofdstuk 3 gaat in op de programmering van het sectordeel in de beroepsgerichte leerwegen bij leerlingen die een intersectoraal programma volgen. In hoofdstuk 4 leest u wat de aangekondigde veranderingen betekenen voor leerlingen in een zogenoemde bezemklas. Hoofdstuk 5 vermeldt in het kort de gang van het wetsvoorstel naar de Tweede en Eerste Kamer.

## 2 Verplichte sectorvakken per sector

### 2.1 Situatie tot 1 augustus 2010

In het sectordeel van een vakkenpakket volgt een vmbo-leerling twee doorstroomrelevante algemene vakken die inhoudelijk in het verlengde liggen van de gekozen sector. Totdat de voorgenomen wijzigingen in de WVO van kracht worden, gelden de huidige bepalingen over de sectorvakken<sup>1</sup>. De verplichte vakken per sector zijn:

<sup>1</sup> Artikel 10, zesde lid, artikel 10b, zesde lid, en artikel 10d, zesde lid van de WVO

Datum  
13 april 2009  
Kenmerk  
VO/OK-2009/96402

Sector	Verplichte sectorvakken
Techniek	wiskunde en natuur- en scheikunde I.
Economie	economie en, naar keuze van de leerling, wiskunde, Franse taal of Duitse taal, met dien verstande dat het bevoegd gezag beslist welke van de laatste twee vakken wordt of worden aangeboden.
Zorg en welzijn	biologie en, naar keuze van de leerling, wiskunde, maatschappijleer II, geschiedenis en staatsinrichting, of aardrijkskunde, met dien verstande dat het bevoegd gezag beslist welke van de laatste drie vakken wordt of worden aangeboden.
Landbouw	wiskunde en, naar keuze van de leerling, biologie of natuur- en scheikunde I.

## 2.2 Situatie vanaf 1 augustus 2010

In plaats van twee verplichte vakken, mogen leerlingen straks één van de twee sectorvakken zelf kiezen. Dit biedt mogelijkheden om maatwerk te leveren omdat het leerlingen in de gelegenheid stelt een sectorvak te kiezen dat doorstroommogelijkheden biedt naar een andere sector. De volgende sectorvakken zullen verplicht zijn:

Sector	Verplicht sectorvak
Techniek	wiskunde
Economie	economie
Zorg en welzijn	biologie
Landbouw	biologie

## 2.3 Tweede sectorvak naar keuze

Het tweede sectorvak betreft een vak naar keuze voor de leerling, voor zover het bevoegd gezag dit vak aanbiedt en de leerling het niet al als verplicht sectorvak volgt. De keuze omvat één vak uit:

- Franse taal,
- Duitse taal,
- maatschappijleer II,
- geschiedenis en staatsinrichting,
- aardrijkskunde,
- economie,
- wiskunde,
- natuur- en scheikunde I, of
- biologie.

In de sector economie blijven de bepalingen in artikel 26n, tweede en derde lid van het Inrichtingsbesluit van kracht: een leerling met ontheffing voor Frans of Duits, kan in plaats van die talen óók kiezen voor Turks, Arabisch of Spaans als tweede sectorvak.

### 3 Sectorvakken in de beroepsgerichte leerwegen bij intersectorale programma's

#### 3.1 Sectorvakken bij intersectorale programma's tot 2010

Sinds 1 augustus 2008 zijn er enkele nieuwe beroepsgerichte examenprogramma's. Van deze programma's zijn er vier sectoroverstijgend (intersectoraal). Dit zijn 'ICT-route', 'technologie in de gemengde leerweg', 'intersectoraal' en 'sport, dienstverlening en veiligheid'. De nieuwe examenprogramma's zijn in september 2008 naar de scholen gestuurd. De examenprogramma's vindt u ook op [www.examenblad.nl](http://www.examenblad.nl) en [www.cfi.nl](http://www.cfi.nl).

Het verplichte sectorvak bij de intersectorale programma's zal worden vastgelegd in een Regeling in plaats van in de wet. Dit omdat de intersectorale programma's een recente vernieuwing zijn van het onderwijsaanbod op vmbo-scholen en ik ruimte wil bieden aan de verdere ontwikkeling van de intersectorale programma's. Om dit mogelijk te maken, zal ik het Inrichtingsbesluit WVO wijzigen. In principe wordt deze wijziging ook op 1 augustus 2010 van kracht.

Vóór de algemene invoering van de intersectorale programma's zijn de nieuwe programma's op verschillende scholen uitgetoetst. Er zijn dus scholen die al geruime tijd intersectorale programma's in hun opleidingsaanbod hebben. Daarom maak ik hieronder een onderscheid tussen de scholen die voor 1 augustus 2008 en de scholen die na 1 augustus 2008 zijn gestart met intersectorale programma's.

##### 3.1.1 scholen die vóór 1 augustus 2008 zijn gestart met één of meer intersectorale programma's

Scholen die al voor 1 augustus 2008 intersectorale programma's aanboden, deden dat op grond van de Beleidsregel Scholenplanning voortgezet onderwijs 2007 en 2008<sup>2</sup> en de Wijziging beleidsregel Scholenplanning voortgezet onderwijs 2007 en 2008<sup>3</sup>. Deze regelingen zijn per 1 augustus 2008 ingetrokken. Bij die intrekking is bepaald dat deze scholen vanaf 1 augustus 2008 maximaal vijf jaar de tijd hebben om te voldoen aan de wettelijke bepalingen voor het aanbieden van intersectorale programma's. Tot 1 augustus 2013 gelden voor deze scholen de volgende kaders en randvoorwaarden uit de beleidsregel:

<sup>2</sup> Kenmerk VO/BenB-2006/40663; gepubliceerd in de Staatscourant van 7 november 2006, nr. 217

<sup>3</sup> Kenmerk VO/BenB-2007/22911; gepubliceerd in de Staatscourant van 9 augustus 2007, nr. 152

Datum

13 april 2009

Kenmerk

VO/OK-2009/96402

Intersectoraal programma	Onderliggende sectoren	Sectorvakken
ICT-route voor BB, KB, GL	Twee of meer van de sectoren Techniek Economie Zorg en Welzijn	De leerlingen volgen in het sectordeel van hun leerweg de sectorvakken behorende bij een sector die de school aanbiedt en nemen deel aan de daarvoor bestaande centrale examens. Ook is het mogelijk een combinatie van sectorvakken uit de sectoren Economie en Zorg en Welzijn te volgen, indien de school beschikt over deze sectoren. De leerlingen volgen in dat geval in het sectordeel van hun leerweg één van de sectorvakken behorende bij de ene sector en één van de sectorvakken behorende bij de andere sector en nemen deel aan de daarvoor bestaande centrale examens.
technologie in de gemengde leerweg alleen voor GL	Twee of meer van de sectoren Techniek Economie Zorg en Welzijn	De leerlingen volgen in het sectordeel van hun leerweg de sectorvakken behorende bij de sector waarvan zij de uitstroomvariant volgen en die de school aanbiedt en nemen deel aan de daarvoor bestaande centrale examens.
intersectoraal technologie & dienstverlening voor BB, KB, GL	Techniek en Zorg en Welzijn	De leerlingen volgen in het sectordeel van hun leerweg twee van de sectorvakken behorende bij een sector die de school aanbiedt en nemen deel aan de daarvoor bestaande centrale examens. Ook is het voor de uitstroomvariant Dienstverlening en Commercie mogelijk een combinatie van sectorvakken te volgen. De leerlingen volgen in dat geval in het sectordeel van hun leerweg één van de sectorvakken behorende bij de sector Economie en één van de sectorvakken behorende bij de sector Zorg en Welzijn en nemen deel aan de daarvoor bestaande centrale examens.
intersectoraal technologie & commercie voor BB, KB, GL	Techniek en Economie	
intersectoraal dienstverlening & commercie voor BB, KB, GL	Economie en Zorg en Welzijn	
sport, dienstverlening en veiligheid voor BB, KB	Economie en Zorg en Welzijn	De leerlingen volgen in het sectordeel van hun leerweg twee van de sectorvakken behorende bij de sectoren Economie of Zorg en Welzijn en nemen deel aan de daarvoor bestaande centrale examens. Ook is het mogelijk een combinatie van sectorvakken uit de sectoren Economie en Zorg en Welzijn te volgen. De leerlingen volgen in dat geval in het sectordeel van hun leerweg één van de sectorvakken behorende bij de sector Economie en één van de sectorvakken behorende bij de sector Zorg en Welzijn en nemen deel aan de daarvoor bestaande centrale examens.

Datum

13 april 2009

Kenmerk

VO/OK-2009/96402

### 3.1.2 scholen die na 1 augustus 2008 zijn gestart met één of meer intersectorale programma's

Vanaf 1 augustus 2008 is het voor alle scholen mogelijk om intersectorale programma's aan te bieden. Dit biedt scholen de ruimte om sectoroverstijgende programma's aan te bieden als invulling van het vrije deel van het onderwijsprogramma. In de Regeling intra- en intersectorale programma's vmbo van 11 juli 2008<sup>4</sup> worden de verschillende programma's genoemd met hun onderliggende sectoren en afdelingen. De voorwaarden waaronder deze programma's aangeboden kunnen worden, staan in het Inrichtingsbesluit (artikel 26j). Voor het aanbieden van een intersectoraal programma hoeven scholen geen toestemming te vragen aan het ministerie van OCW en de kaders en randvoorwaarden in paragraaf 3.1.1 zijn niet op hen van toepassing. Wel moeten leerlingen een centraal examen afleggen in twee sectorvakken.

Vanaf 1 augustus 2010 geldt voor deze scholen dat er één sectorvak verplicht zal zijn en dat leerlingen zelf een tweede sectorvak mogen kiezen. Zij komen dus niet in aanmerking voor het overgangsrecht van scholen die al een intersectoraal programma aanboden. Het advies is dan ook dat deze scholen zich voorbereiden op de wijziging in de sectorvakken.

### 3.2 Eén verplicht sectorvak bij de intersectorale programma's vanaf 1 augustus 2010

Het is de bedoeling dat voor de huidige intersectorale programma's de volgende sectorvakken verplicht worden. Dit geldt vanaf 1 augustus 2010 voor leerlingen in het derde leerjaar van het vmbo.

Intersectoraal programma	Verplicht sectorvak
ICT-route	wiskunde
technologie in de gemengde leerweg	wiskunde
intersectoraal, technologie & dienstverlening	wiskunde
intersectoraal, technologie & commercie	wiskunde
intersectoraal, dienstverlening & commercie	economie
sport, dienstverlening en veiligheid	biologie

### 3.3 Tweede sectorvak naar keuze bij de intersectorale programma's vanaf 1 augustus 2010

Voor de leerlingen die aan deze programma's deelnemen, geldt dat zij voor het tweede sectorvak een keuze kunnen maken uit dezelfde vakken als de overige leerlingen (zie onder 2.3). Het tweede sectorvak betreft een vak naar keuze voor de leerling, voor zover het bevoegd gezag dit vak aanbiedt en de leerling het niet al als verplicht sectorvak volgt. De keuze omvat één vak uit:

- Franse taal,
- Duitse taal,
- maatschappijleer II,

<sup>4</sup> Kenmerk VO/OK-2008/33116; gepubliceerd in de Staatscourant van 23 juli 2008, nr. 140

Datum

13 april 2009

Kenmerk

VO/OK-2009/96402

- geschiedenis en staatsinrichting,
- aardrijkskunde,
- economie,
- wiskunde,
- natuur- en scheikunde I, of
- biologie.

Voor de keuze van het tweede sectorvak in de sector economie blijven de bepalingen in artikel 26n, tweede en derde lid van het Inrichtingsbesluit vooralsnog van kracht: als een leerling ontheffing heeft voor Frans en Duits, dan kan hij in plaats van die talen óók kiezen voor Turks, Arabisch of Spaans.

#### 4 Bezemklassen

Als een leerling in 2010 zakt voor zijn examen dan valt hij het volgende jaar nog onder de oude regeling. Dit geldt ook voor leerlingen voor wie de inspectie toestemming heeft gegeven om vanwege bijzondere omstandigheden een jaar langer in het vmbo te blijven. Deze leerlingen kunnen in 2011 examen doen voor hun vmbo-diploma met het (toegestane) vakkenpakket van het jaar ervoor. Scholen met een overgangsrecht voor de intersectorale programma's mogen, mutatis mutandis, voor één jaar een zogenoemde bezemklas inrichten.

#### 5 Tot slot

Het wetsvoorstel over de sectorvakken in het vmbo wordt naar verwachting in maart 2010 naar de Tweede Kamer gestuurd. Het voorstel moet dus nog worden goedgekeurd door de Tweede en Eerste Kamer. Gaan zij akkoord dan ontvangt u zo snel mogelijk aanvullende informatie.

*De staatssecretaris van onderwijs, cultuur en wetenschap,  
M.J. van Bijsterveldt-Vliegenthart*